

PREDKLADACIA SPRÁVA

Správu o finančnej stabilite – november 2024 predkladá Národná banka Slovenska po jej schválení Bankovou radou NBS na základe povinnosti, ktorá Národnej banke Slovenska vyplýva z § 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hlavným záverom správy je, že situácia vo finančnom sektore sa z pohľadu finančnej stability vyvíja pomerne priaznivo. Predchádzajúce riziká spojené s prudkým nárastom nákladov a vyššími úrokovými sadzbami sa postupne uvoľňujú. Pre mnohých dlžníkov by to mohlo postupne priniesť vítanú úľavu. Pri pohľade na budúce riziká sa pozornosť presúva od inflácie k neistému výhľadu hospodárskeho rastu.

Zmena vývoja úrokových sadzieb postupne prináša náznaky, že trh s hypotékami by sa mohol čiastočne oživiť. Náznakov oživenia je viacero, zatiaľ sú však len veľmi mierne. Na druhej strane, pri úverovaní podnikov zatiaľ oživenie nevidno a portfólio medzироčne klesá. Dôvodom je najmä nižší záujem firiem o úvery.

Dlžníci zatiaľ zvládli obdobie zvýšených úrokových sadzieb bez výraznejšieho nárastu nesplácaných úverov. Isté náznaky zhoršenia vidíme len v sektore komerčných nehnuteľností. Aj tu však ide viac o snahu dohodnúť isté úpravy splátkových kalendárov, než o neschopnosť splácať.

Predchádzajúce obdobie však prinieslo nárast rizikovosti úverových portfólií. Portfóliá – najmä hypotekárne úvery a úvery poskytnuté sektoru komerčných nehnuteľností – sú dnes citlivejšie na externé šoky ako v minulosti. Hlavným dôvodom je predchádzajúci pokles reálnych príjmov domácností, nárast úrokových nákladov a pokles hodnoty nehnuteľností zabezpečujúcich úvery. Ďalší výhľad je však pozitívny.

Z dôvodu zvýšenej citlivosti úverových portfólií sa zatiaľ nemení ani nastavenie makroprudenciálnej politiky. Tento záver je v súlade so stanoviskom ECB, podľa ktorého sa uvoľňovanie kapitálových vankúšov alebo limitov na poskytovanie úverov aktuálne neodporúča.

Banky naďalej vykazujú vysokú mieru odolnosti a sú schopné zvládnuť aj nové výzvy. Vysokú odolnosť voči rizikám potvrdzuje silná ziskovosť. Ukazovatele kapitálovej primeranosti a likvidity dosiahli úroveň blízko svojich historických maxim.

Správa obsahuje dva boxy. Prvý box sa venuje prijatému konsolidačnému balíku, a to najmä z pohľadu jeho vplyvu na finančnú stabilitu. Z pohľadu finančnej stability je pozitívne, že balík prispieva k zlepšeniu udržateľnosti verejných financií. Konsolidačné opatrenia by navyše zásadným spôsobom nemali ovplyvniť schopnosť domácností a podnikov splácať úvery. Druhý box sumarizuje hlavné závery analýzy vplyvu digitálneho eura na finančnú stabilitu. Hoci slovenské banky sú v porovnaní s eurozónou vystavené potenciálne väčšiemu vplyvu zavedenia digitálneho eura, tento vplyv sa zatiaľ nejaví ako zásadný. Táto analýza bola začiatkom novembra zverejnená ako samostatný analytický komentár.

Materiál nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania vzhľadom na jeho informatívny charakter.

Predložený materiál nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana, ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.